Bernardinus Senensis: Sermones de evangelio aeterno
[Basel: Johann Amerbach, not after 1489] Seite 31

De euãgelio eterno. Ser. ꝓemialis

Incipiũt sermões sancti Bernardini de senis ordinis fratrũ minoꝝ de euangelio eterno.

N On enim veni soluere legẽ sed adimplere. Matth. v. c. In ordie sapiẽtialiũ diuinaliũ sciẽtiarũ intelligẽtiã plenitudis legis apprime vtilẽ atqꝫ necessariã esse ꝯsiderans: de ea ꝓut desursum suscepim⁹ scribere intendim⁹ ⁊ apire. Hec siq̇dez lex a christo veraciter adimpleta verissima rõne nihil aliud est: ꝙ honestas legibilis. i. descripta regulis ⁊ p̄ceptis. iuxta qḋ dictũ videꝭ. Lex ẽ scriptum addiscẽs honestũ ꝓhibensqꝫ ꝯtrariũ. Proprie eni non oẽ mandatuz honestatꝭ lex diciꝭ siue p̄ceptio siue ꝓhibitio sit: ⁊ tñ vsualiter oẽ legis scriptũ legis noie nũcupaꝭ. Ut igitur ꝓprie legẽ diffiniam⁹. Lex ẽ honestas integra siue completa legib⁹. i. descp̄ta litteris ⁊ obseruãtie impate. Quapꝓpter licet tullius ⁊ seneca aliiqꝫ ꝙplures litteris descripserint honestatẽ. scripta tñ eoꝝ nemo noiat legem. nec lex cuiuscũqꝫ diciꝭ. nisi vel eius qui ad populũ eam tulit. vel eius q̇ ad populum eam impauit. Unde ⁊ lex hebreoꝝ ⁊ dei dicitur ⁊ moysi. Lex etiã populi nũcupaꝭ: ꝙ eisdem videlicet subiect⁹ est ⁊ ad quem lata est. Proinde legẽ a ligãdo nõnulli dictã esse voluerũt: ꝓ eo ꝙ ei ad seruandũ alligati sunt hi q̇bus data est ipsa lex. His igitur sic se habẽtibus pleni⁹ declarem⁹ plenitudinẽ legꝭ christi: de qua eni supius ait. s. Non veni soluere legẽ sed adimplere. Prenotãdũ est ꝙ tres sunt legꝭ species. Prime dicũꝭ naturales. secunde ꝯsuetudiales: tertie theologice vel diuinales: Atqꝫ ꝺ his virtutib⁹ tria ꝯsiderãda sunt. Consideremꝰ primo earũ ꝯditiones. secundo eaꝝ pfectionẽ: tertio eaꝝ ꝯsũmationẽ

Articulus primus que sit differentia inter virtutes naturales cõsuetudinales atqꝫ gratuitas: que theologice nuncupanꝭ

Primo ꝯsidẽm⁹ predictarũ virtutuz ꝯditionem. Qḋ vt meli⁹ pateat: de natura singularũ breuiter aliqua pstringam⁹.

De virtutib⁹ naturalib⁹ que ab ipsa natura in hoĩe generanꝭ Capitulum. j.

P Rime q̇dẽ virtutes naturales denoianꝭ: q2 a natura ipsa sũt. Quales vtiqꝫ dici possunt naturalꝭ mãsuetudo. naturalis magnimitas. naturalis verecũdia. naturalis pietas ⁊ ꝯsimilia: ⁊ iste naturaliꝭ hoibus indite sunt. Et malicia vel bonitate complexiõis impediunꝭ vel adiuuanꝭ: ⁊ qñqꝫ oẽs. ⁊ qñqꝫ alique. qñqꝫ vna sola ex his aũt impediꝭ aut adiuuaꝭ. Et hᵒ manifestũ fit ꝑ opatiões earũ que ẜm impedimẽtum vel adiuuamentũ complexiõis q̇ a parte corpis est aut tardiores aut rariores exeunt: aut freq̇ntiores aut maiores. Et licet p̄dicte virtutes pfecte fuerint in adã ante peccatum ⁊ indite sint in nobis. tñ in nobis multum sunt lese atqꝫ depsse: ⁊ pene oino ꝯsumpte atqꝫ sepulte imersiõe aialitatꝭ siue originalis corruptiõis. Uerũ exercitiis ⁊ ꝯsuetudine ꝯgruentib⁹ multũ eas adiuuari atqꝫ pficere ipso sensu expientie manifestũ est.

De virtutib⁹ que exercitio et consuetudĩe ab hoĩe acquirunꝭ. Capitulum. ij.

S Ecũde ꝟo virtutes ꝯsuetudiales denoianꝭ: et he ex frequẽtia opationũ acq̇runꝭ vel ingignunꝭ. Et cum naturales virtutes q̄si sint pedes. ẜ pedes lesi multiplicib⁹ occasiõib⁹. nõ solũ malicia complexiõis vt dixim⁹. sed etiam corruptione que pctõ primoꝝ parentũ in totũ genus hũanũ trãsfusa est ⁊ traducta: ideo laudabiliũ operũ exercitio augmẽtanꝭ ⁊ roboranꝭ. In adam eni pedes isti ⁊ sani ⁊ recti oino fuerũt ante pctm̃. ⁊ ꝓpꝭ hoc ꝑ viam moꝝ honestatꝭ naturalꝭ. s. hmõi pedib⁹ recte absqꝫ claudicatiõe poterãt ambꝭare. ⁊ absqꝫ offensione ⁊ lapsu peccati q̄si ꝑ planuz nature. vt queẽadmodũ gressibiles erãt exteri⁹ hᵒ est ẜm corp⁹ ꝑ viam sensibilẽ: sic ⁊ gressibiles essent interius ꝑ viam intelligibilẽ quã dixim⁹ planum honestatꝭ naturalis. Consuetudiales ꝟo sicut lignipedes sunt ⁊ alia suppediacula atqꝫ adiuuamẽta: que occasionatis ⁊ lesis pedibus ad adiuuandũ ac quoq̇ modo pficiendum gressum adhibẽꝭ. Non tñ dubitam⁹ naturaliꝭ mansuetos exercitio eoꝝ que mãsuetudinis sunt in ipsa mãsuetudĩe augeri. Similiꝭ ⁊ naturaliꝭ pios exercitio eoꝝ que pietatis in ipsa pietate naturali etiã augmẽtari. Qḋ fit q2 ẜm quosdã liberaꝭ potẽtia ⁊ quasi

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-493/0031
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG